

Tale til Lene Tranberg 29. oktober 2008

Nationalbankens Jubilæumsfonds Hæderslegat

Siden arkitekttegnestuen Lundgaard og Tranberg blev etableret i 1985, har den stået som en af landets førende tegnestuer. Fra begyndelsen har tegnestuens holdninger været markante – alle projekter var og er gennemlyst af et klart værdisæt, en særlig opfattelse af arkitektonisk kvalitet.

Tegnestuens værdier spænder fra forståelse af landskabet eller bymiljøet til en dyrkelse af den arkitektoniske detalje, af materialer og konstruktion.

Hvert eneste af tegnestuens projekter er ualmindeligt følsomt tilpasset det sted, hvor det er bygget. Fra Blangstedgaard-udstillingen i 1980'erne til Skuespilhuset i år. Men den følsomhed er ikke udtrykt som en automat-reaktion, ud fra et forudbestemt skema. Når det gælder Tiegtenkollegiet var det tegnestuens rigtige og følsomme beslutning at bryde med lokalplanen og tegne et rundt hus, selvom der blev bedt om to stænger. Når man står derude, er man ikke et øjeblik i tvivl om, at det var rigtigt. Men det var dristigt.

Og hvert eneste af tegnestuens projekter var og er gennemarbejdet indtil sidste detalje, når det gælder husets konstruktioner og den stofflige behandling. Forholdet mellem konstruktion, materialer og form i bygningskunsten er et meget kompleks forhold. Og det er ikke blevet mindre komplekst af de udfordringer, vi har i dag, i form af energikrav og indeklimatekrav. Lundgaard og Tranberg er en af de få danske tegnestuer, der tidligt har forstået alvoren af disse udfordringer og tidligt har søgt at finde gode, konsistente svar. Derfor er tegnestuen da også langt fremme i dag, når det gælder energirigtigt og sundt byggeri.

Skuespilhuset er et fornemt eksempel på de værdier, der karakteriserer tegnestuens arbejde: det var det eneste, blandt mange, mange konkurrenceforslag, der fandt en god løsning på de udfordringer, der lå i den vanskelige grund. Bygningen falder naturligt ind i sin sammenhæng – både i forhold til de markante og væsentlige Nyhavn og Sankt Annæ Plads, og i forhold til det store havnerum.

Og så er de rige stofflige og sanselige virkninger i bygningen en kæmpe fornøjelse, både for os, der bare besøger, og for dem, der har Skuespilhuset som arbejdsplads.

Men, og nu kommer vi til dagens legatmodtager, i de sidste år er der alligevel sket en markant udvikling af tegnestuen. Det blev først for alvor synligt for os andre i 2002, med markante projekter som Tiegtenkollegiet, Skuespilhuset og Kilen for CBS. Nok havde vi fagfæller bemærket, at der var et eller andet særligt på færde, da Charlottet haven blev bygget. Men med de tre store konkurrencer i 2002 skete der noget svarende til en eksplosion af kreativitet og vovemod. Og det var synligt for nogen, at tegnestuen var i gang med at tæmme de nye medier, således at de bestræbelser man havde haft fra starten, hvor man søgte en integration af stedet, husets form, husets konstruktion og dets materialer, nu kunne bringes til en større udfoldelse ved hjælp af digitale projekteringsformer.

Hvor tegnestuens projekter tidligere var præget af en vis klædelig beskedenhed, er disse tre projekter, og de efterfølgende mange, sprudlende muntre – knap så forsigtige, men til gengæld med internationalt gennemslag.

Og netop denne bedrift skal Lene Tranberg hædres for. En arkitekt er ikke bare en kunstner med en blød blyant. Det er hun også. Men hun er også en leder, der har formået at samle en række af de bedste unge talenter omkring sig, og give dem lyst og mod til at folde sig ud. Hun har også formået at holde disse kræfter på ret spor. At holde fast i tegnestuens værdier og holde fast i den danske tradition, som disse værdier er udtryk for.

Der skal en særlig personlighed til at skabe et sådant kreativt miljø – en kultur hvor alle tør være eksperimenterende, og hvor man samtidig formår at lande eksperimenterne i excellente bygningsværker. Lene har sådan en personlighed: generøs, varm, inspirerende, fantasifuld og med en tillid til egne evner og egen dømmekraft, der gør, at hun kan give plads til en kreativ dialog og få ideerne til at sprudle.

Formålet med Nationalbankens Jubilæumsfond er, at fremme dansk arkitektur og design. Når vi peger på Lene Tranberg, er det fordi hun er eksemplarisk, som et eksempel på en stor kunstner og kreativ leder, der kan bringe innovation og kvalitet ind i arkitekturen.

Merete Ahnfeldt-Møllerup